

บทที่ 6 ความยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนในสังคมโลก

รายวิชา: SOI2305 Global Education

ผู้สอน: Asst. Prof. Dr. Sutthiporn Thanthong

ความยุติธรรมไม่ใช่การปฏิบัติที่เหมือนกันเสมอไป แต่คือการคำนึงถึงบริบทและความจำเป็น

The Philosophers

Aristotle:

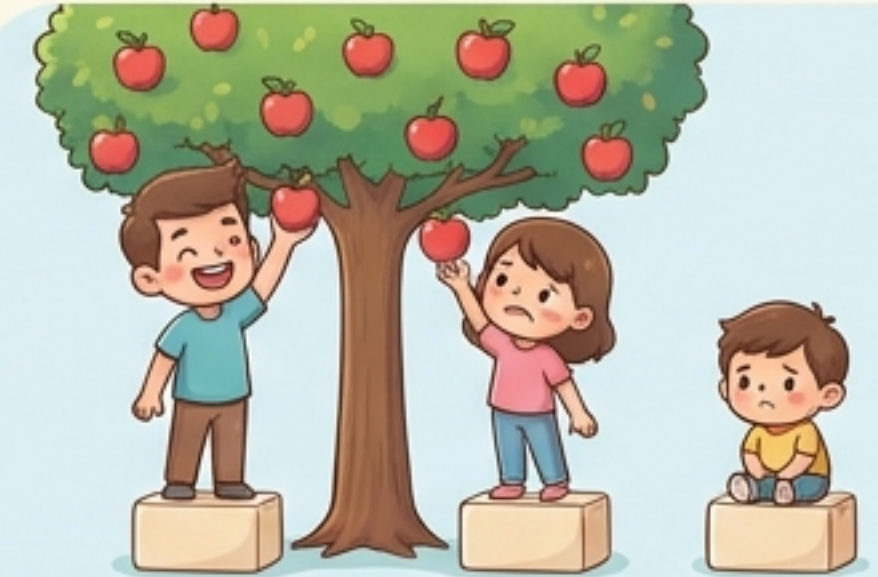
ความยุติธรรมคือคุณธรรมและกฎหมายสากลที่ใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค และรองรับสถานการณ์ที่ต่างกันได้

John Rawls: ความยุติธรรม คือความเป็นธรรม (Justice as Fairness) สิทธิพื้นฐานต้องเท่าเทียม และความไม่เท่าเทียมต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสที่สุด

The Matrix

Equality
(การให้ทุกคนได้รับ
สิ่งเดียวกัน)

Equity
(การจัดสรรทรัพยากร
ให้เหมาะสมกับความ
แตกต่างของแต่ละคน)

แก่นสำคัญ: การปฏิบัติเหมือนกันทุกคนไม่ได้หมายความว่า จะเกิดความยุติธรรมเสมอไป เพราะแต่ละคนมีจุดเริ่มต้นและเงื่อนไขชีวิตแตกต่างกัน

ความสำคัญของความยุติธรรมต่อการสร้างสังคมที่สงบและมั่นคง

ความสงบ → การลดเหลื่อมล้ำ → การคุ้มครองสิทธิ → ประชาธิปไตยและการพัฒนา

พื้นฐานความเป็นอิสระของมนุษย์ตั้งอยู่บนสิทธิและเสรีภาพ

สิทธิ (Rights)

อำนาจที่กฎหมายรับรองให้บุคคลสามารถเรียกร้องให้ผู้อื่นกระทำหรือละเว้นการกระทำบางอย่างเพื่อประโยชน์ของตน

เสรีภาพ (Freedom)

อำนาจที่กฎหมายรับรองให้บุคคลสามารถกำหนดการกระทำของตนเองได้ โดยไม่ถูกแทรกแซง

ทั้งสองสิ่งคือรากฐานของความเป็นอิสระและศักดิ์ศรีของมนุษย์

สิทธิมนุษยชนคือสิทธิที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่กำเนิด

นิยาม:

สิทธิและเสรีภาพที่มีมาแต่กำเนิด
โดยไม่ขึ้นอยู่กับเชื้อชาติ ศาสนา เพศ
ภาษา สถานะทางเศรษฐกิจ
หรือสังคม

แก่นสำคัญ:

มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรี
เท่าเทียมกัน ต้องได้รับการเคารพ
คุ้มครอง และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

ต้นกำเนิด:

พัฒนาจากแนวคิดทางปรัชญาและ
ศาสนา ได้รับการยอมรับสากลหลัง
สงครามโลกครั้งที่สอง
(UDHR ค.ศ. 1948)

บริบทประเทศไทย:

ครอบคลุมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค
ตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายไทย
และพันธกรณีระหว่างประเทศ

หลักการพื้นฐาน 5 ประการของสิทธิมนุษยชน

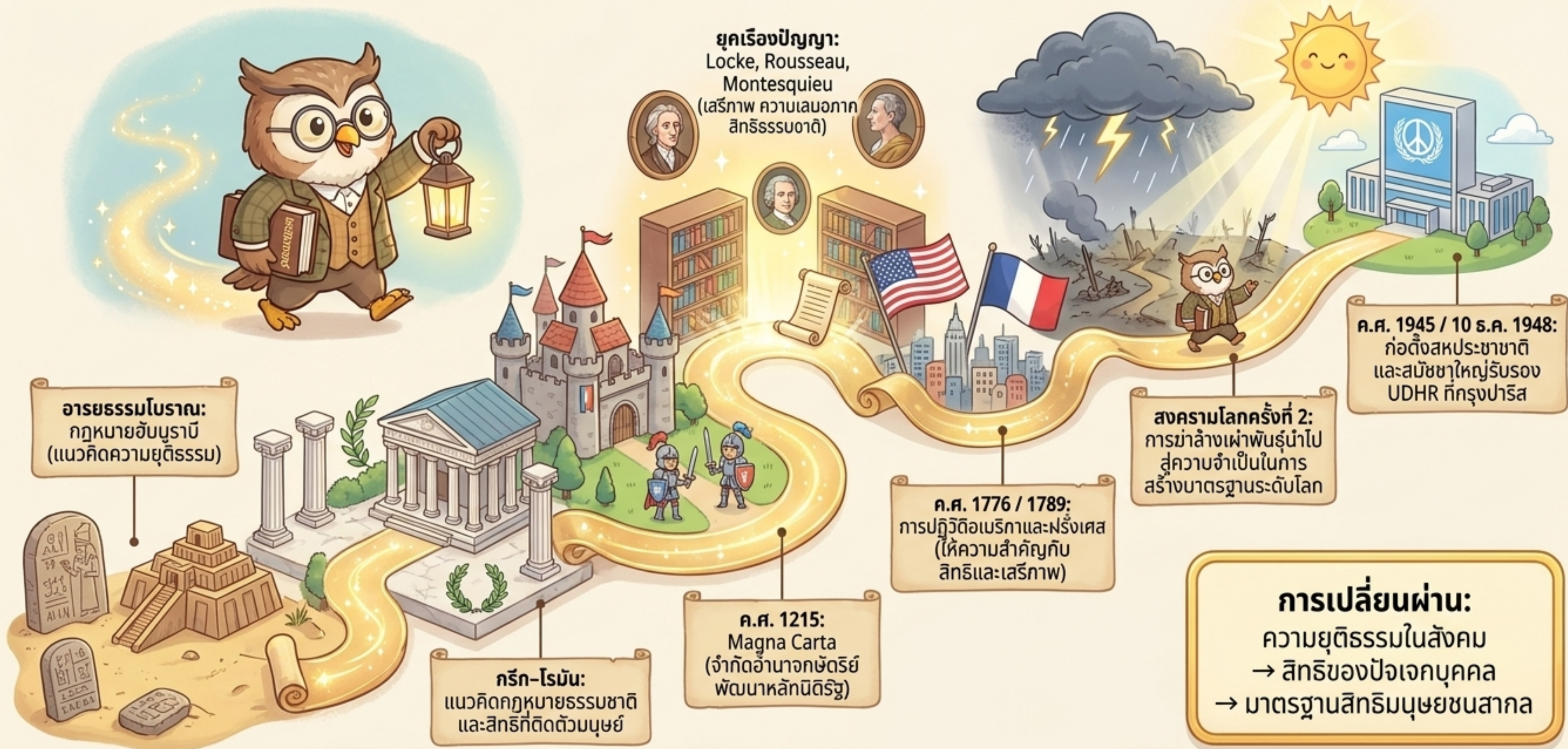

แก่นจำง่าย: ศักดิ์ศรี – ไม่เลือกปฏิบัติ – เป็นสากล – เชื่อมโยงกัน – พรากไปไม่ได้

การจำแนกประเภทของสิทธิมนุษยชนในสังคม

พัฒนาการของปฏิญญาสิทธิมนุษยชน: จากอดีตสู่มาตรฐานสากล

สาระสำคัญ 30 ข้อของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UDHR)

ศักดิ์ศรีและความเสมอภาค:
ทุกคนเกิดมาเสรี เท่าเทียม
ไม่เลือกปฏิบัติ

ชีวิตและความปลอดภัย:
สิทธิในชีวิต ความมั่นคง
ห้ามทาสและการทรมาน

ความยุติธรรม:
เสมอภาคต่อกฎหมาย
พิจารณาคดีเป็นธรรม
ถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

ความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพ:
คุ้มครองความเป็นส่วนตัว
เดินทาง ศาสนา และความคิดเห็น

สิทธิทางการเมือง:
การชุมนุม รวมกลุ่ม เลือกตั้ง
และมีส่วนร่วมในรัฐบาล

สิทธิทางเศรษฐกิจและสังคม:
การทำงาน ค่าจ้างเป็นธรรม
พักผ่อน สวัสดิการ และสุขภาพ

สิทธิการศึกษาและวัฒนธรรม:
สิทธิในการศึกษาและมีส่วนร่วม
ทางวัฒนธรรม

หน้าที่ต่อสังคม (ข้อ 30):
การใช้สิทธิของตนต้องไม่ละเมิด
ผู้อื่น ไม่มีบุคคลหรือรัฐใดใช้ข้อ
อ้างทำลายสิทธิผู้อื่นได้

ปัญหาความยุติธรรมในสังคมโลก: ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ

ความยากจนไม่ใช่แค่การขาดรายได้
แต่คือการขาดโอกาสเข้าถึงการศึกษา สุขภาพ
บริการพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมในสังคม

ความเหลื่อมล้ำทำให้กลุ่มเปราะบางถูกทิ้งไว้ข้างหลัง
ซ้ำเติมด้วยวิกฤตเศรษฐกิจ ความขัดแย้ง
และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แก่นสำคัญ: ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ เป็นทั้งปัญหาเศรษฐกิจ
ปัญหาความเป็นธรรม และปัญหาสิทธิมนุษยชนในเวลาเดียวกัน

การละเมิดสิทธิเด็ก สตรี และปัญหาแรงงานข้ามชาติ

การละเมิดสิทธิเด็กและสตรี

เผชิญความรุนแรง การเลือกปฏิบัติ และถูกจำกัดโอกาส
พื้นที่ขัดแย้ง (เช่น ฉนวนกาซาและยูเครน) กระทบความปลอดภัยและการศึกษา
ข้อจำกัดจากระบบการปกครอง (เช่น อัฟกานิสถาน)
จำกัดสิทธิและเสรีภาพของสตรี

ปัญหาแรงงานข้ามชาติ

การย้ายถิ่นเพื่อคุณภาพชีวิต แต่เผชิญการเลือกปฏิบัติ
ค่าจ้างไม่เป็นธรรม การค้ามนุษย์ และเข้าถึงบริการพื้นฐานอย่างจำกัด

ความไม่เท่าเทียมเชิงโครงสร้าง

ภาพรวม: ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างแยกขาดจากกัน
แต่เชื่อมโยงเป็นระบบและสะท้อนถึง ความไม่เท่าเทียมเชิงโครงสร้าง

ผลกระทบของปัญหาโลกต่อสังคมไทย (ด้านเศรษฐกิจและสังคม)

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยเชื่อมโยงกับโลกอย่างมาก
การชะลอตัวระดับโลกกระทบการส่งออก การลงทุน
การท่องเที่ยว และต้นทุนค่าครองชีพ
ความเหลื่อมล้ำโลกสะท้อนผ่านช่องว่างรายได้ในไทย

ผลกระทบด้านสังคม

กลุ่มเปราะบางในไทย (ผู้มีรายได้น้อย เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ)
ได้รับผลกระทบหนักสุด การเพิ่มขึ้นของแรงงานข้ามชาติ
ต้องการหาหนทางต่อการปรับตัวต่อความหลากหลาย
หากจัดการไม่ดีอาจเกิดอคติและความตึงเครียดทางสังคม

ผลกระทบของปัญหาโลกต่อสังคมไทย (ด้านสิทธิและความมั่นคง)

ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน

ไทยต้องปรับนโยบายคุ้มครองเด็ก สตรี และกลุ่มเปราะบางให้ตรงตามมาตรฐานสากล
ปัญหาการค้ามนุษย์และความรุนแรง
เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ผลกระทบด้านความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

ความมั่นคงไม่ได้มีแค่ทางทหาร แต่คือการมีชีวิต
ที่ปลอดภัย มีอาหารเพียงพอ และได้รับการคุ้มครอง
ปัญหาความยากจนและการย้ายถิ่นเพิ่มความ
เปราะบางต่อความปลอดภัยทางสังคมและจิตใจ

การปรับตัวของรัฐ: ด้านนโยบายและภาพลักษณ์ระหว่างประเทศ

ผลกระทบด้านนโยบายและการบริหารรัฐ

รัฐบาลต้องปรับนโยบายต่อเนื่อง (การคุ้มครองสิทธิ, สวัสดิการ, สาธารณสุข, การจัดการแรงงาน) การออกแบบนโยบายที่เหมาะสมคือการแก้ปัญหาระดับระดับโลกและสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบธรรมาภิบาล

ผลกระทบด้านภาพลักษณ์ระหว่างประเทศ

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนส่งผลตรงต่อความน่าเชื่อถือในเวทีโลก การคุ้มครองสิทธิช่วยหนุนการทูต การค้า และการลงทุน; การละเมิดสิทธิหรือการค้ำมนุษย์สร้างความเสียหายต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

บทสรุปและก้าวต่อไป

“ความยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนเป็นหลักพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรม
แต่การสร้างสังคมที่เคารพสิทธิไม่ได้จบที่การมีกฎหมาย
หากต้องจัดสรรโอกาสอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ คัดกรองกลุ่มเปราะบาง
และเชื่อมโยงการแก้ปัญหาในระดับโลกกับความรับผิดชอบของรัฐและพลเมือง”

